

Avesta kommun

Rektorn vid Nordanö-Lunds skola

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Nordanö-Lunds skola
i Avesta kommun

Tillsyn i Nordanö-Lunds skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Avesta kommun under hösten 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Nordanö-Lunds skola besöktes av Skolinspektionen den 1 oktober 2014.

Fakta om skolenheten

Nordanö-Lunds skola är belägen i Avesta kommun. Skolenheten omfattar två byggnader, en i Nordanö och en i Lund. Verksamheten omfattar förskoleklass, fritidshem och grundskola årskurs 1-6. Årskurs 1-3 är förlagt till Nordanö och årskurs 4-6 är i Lund. Fritidshemmet bedöms i ett separat beslut avseende hela kommunens ansvarstagande för fritidshemmens verksamhet. Vid tidpunkten för tillsynen går 16 elever i förskoleklassen och 94 elever i årskurs 1-6. Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har en så kallad utvecklingsledare.

Årskurs 3

Av Skolverkets nationella statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i matematik läsåret 2012/13 framgår att knappt 91 procent av eleverna nådde kravnivån i fyra delprov. I delproven "skriftliga räknemetoder, statistik, taluppfattning, huvudräkning, problemlösning" deltog 11 elever men det var färre än 10 elever som klarade proven varför inget resultat visas. I jämförelse med riket var skolans resultat, i de delar som kan jämföras, lägre i tre av delproven. I delprovet "geometriska begrepp" var skolans resultat högre än rikets (91 jämfört med rikets 88 procent). I de nationella ämnesproven för svenska uppnådde knappt 91 procent av eleverna kravnivån i sex av delproven. I delproven "skrivuppgift berättande text" och "skrivuppgift faktatext" deltog 11 elever men det var färre än 10 elever som klarade delproven varför inget resultat visas. Skolan hade lägre resultat i alla delprov jämfört med riket utom i delprovet "skrivuppgift stavning interpunktion" (91 jämfört med rikets 88 procent).

Av skolans egen redovisning för läsåret 2012/13 framgår att 91 procent av eleverna bedömdes uppnå kunskapskraven i matematik och i svenska. När det gäller de samhälls- och naturorienterande ämnena bedömdes 100 procent av eleverna uppnå kunskapskraven. Enligt skolans egna uppgifter över kunskapsresultaten läsåret 2013/14 uppnådde 73 procent av eleverna kunskapskraven i matematik och i svenska uppnådde 64 procent av eleverna kunskapskraven. I övriga ämnen är resultaten likartade.

Årskurs 6

Av Skolverkets nationella statistik för läsåret 2012/13 framgår att samtliga elever i årskurs 6 uppnådde minst betyget E i alla ämnen.

Den genomsnittliga betygspoängen för varje ämne läsåret 2012/13 var högst i ämnena musik (16,4 jämfört med rikets 13,5), idrott och hälsa (15,2 jämfört med rikets 13,8), matematik (14,5 jämfört med rikets 13,7) och i de samhällsorienterande ämnena (14,5 jämfört med rikets 13,2). Som lägst var den genomsnittliga betygspoängen i de naturorienterande ämnena (12,5 jämfört med rikets 13,5), i hem- och konsumentkunskap (12,5 jämfört med rikets 12,9) och i bild (12,7 jämfört med rikets 13,4). I sju av de totalt elva betygsatta ämnena är den genomsnittliga betygspoängen för skolans elever högre än genomsnittet i riket.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn av Nordanö-Lunds skola visar på en rektor och pedagogisk personal som verkar för att alla elever ska nå kunskapskraven och utvecklas så långt som möjligt. Lärarna anpassar undervisningen efter elevernas olika förutsättningar och eleverna ges inflytande över utbildningen. Intervjuade elever uppger att de trivs i skolan, har bra lärare och får den hjälp de behöver.

Skolinspektionen har emellertid identifierat områden som Nordanö-Lunds skola behöver förbättra.

Tillsynen visar att Nordanö-Lunds skola bedriver ett förebyggande arbete mot kränkande behandling. Skolinspektionen bedömer dock att skolan i sin plan mot kränkande behandling, efter en analys som återspeglar skolans förhållanden, behöver ange vilka åtgärder som behöver vidtas för att förebygga kränkande behandling samt redovisa föregående års åtgärder och hur arbetet med dessa gått.

Tillsynen visar vidare att skolan inte har tillgång till specialpedagogisk kompetens i tillräcklig omfattning. I intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa framkommer att det vid skolan saknas tillgång till specialpedagogisk kompetens i tillräcklig omfattning vilket medför att elevernas behov av specialpedagogiska insatser inte kan tillgodoses.

Utredningen visar att det för elever i årskurs 1-5 saknas en medveten planering för hur lärarna i undervisningen ska vägleda eleverna inför deras fortsatta utbildning och yrkesval vilket medför att alla elever inte ges lika tillgång till kunskap och färdigheter så att de i förlängningen kan beslut om framtida studie- och yrkesval.

Skolinspektionens tillsyn visar vidare att skolan brister i sitt systematiska kvalitetsarbete såtillvida att skolans arbete vad gäller analys och utveckling av utbildningen inte är dokumenterat. Detta medför att det i skolan saknas dokumenterat underlag för att bedriva ett långsiktigt systematiskt kvalitetsarbete.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Avesta kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 23 januari 2015 redovisas för Skolinspektionen.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Avesta kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Dokumentera skolenhetens systematiska kvalitetsarbete.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

I intervju med rektorn och lärarna framkommer det att rektorn tillsammans med skolans personal följer upp och utvärderar verksamheten vid Nordanö-Lunds skola. Som exempel nämns att lärarna i slutet på terminer genomför studiedagar där skolans resultat följs upp och analyseras. Det har beslutats att skolan föreliggande läsår bland annat ska arbeta med att förbättra läsförståelse

då det brister bland eleverna vilket påverkar i flera ämnen. Även informations-teknologi är utvecklingsområde för skolan. Skolinspektionen har tagit del av Nordanö-Lunds aktuella dokumenterade systematiska kvalitetsarbete som utgörs av en kvalitetsredovisning för läsåret 2013/14. I denna redovisas bland annat resultaten för eleverna i de nationella proven samt en sammanställning över hur många av pojkarna respektive flickorna som nått eller inte nått kunskapskrav i de olika ämnena för respektive årskurs. Emellertid saknar kvalitetsredovisningen dokumenterade analyser av dessa resultat och skillnader i resultat samt de åtgärder för utveckling av utbildningen som enligt intervjuerna genomförs i skolan av rektorn och personalen i syfte att förbättra kunskapsresultaten. Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att dokumentationen inte ger en samlad bild av utbildningens kvalitet och att den därför inte långsiktigt kan ligga till grund för ett välgrundat systematiskt kvalitetsarbete.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete vad gäller dokumentationen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Avesta kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 6 § skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Avesta kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Vidta åtgärder så att alla eleverna har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose elevernas behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.
- Ge eleverna tillgång till specialpedagogiska insatser i enlighet med författningarnas krav.

Motivering

Studie och yrkesvägledning

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval. Av läroplanen för grundskolan framgår att skolans mål ska vara att varje elev kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden. Av läroplanen framgår också

att alla som arbetar i skolan ska bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av kön eller av social eller kulturell bakgrund. Läraren ska bidra med underlag för varje elevs val av fortsatt utbildning, och studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, ska informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

Av Skolverkets allmänna råd om arbete med studie- och yrkesvägledning (SKOLFS 2013:180) framgår att lärare i sin undervisning bör ge eleverna möjlighet att utveckla en förståelse för hur kunskaper i ämnet kan ha betydelse i arbetslivet och på så sätt utgöra ett underlag för deras framtida studie- och yrkesval.

Tillsynen visar att samtliga elever inte har tillgång till personal med kompetens att vägleda eleverna inför framtida utbildning och yrkesval. I intervjuer med rektor, lärare och elever framkommer det att elever först i årskurs 6 får träffa en studie- och yrkesvägledare. Rektorn och lärarna uppger att eleverna i årskurs 1-5 inte får träffa studie- och yrkesvägledaren och att det på Nordanö-Lunds skola heller inte finns någon medveten planering för hur lärarna ska arbeta med att vägleda eleverna om framtida utbildning och yrkesval.

Elevhälsans omfattning

I skollagen anges det att för eleverna i bland annat förskoleklassen och grundskolan ska finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Av förarbetena till den nya skollagen (prop 2009/10:165 s. 278) anges att tillgång till specialpedagogisk kompetens inte enbart syftar till personer med specialpedagogutbildning utan kan också innefatta t.ex. speciallärare med särskilt ansvar för specialpedagogiska insatser på skolan.

Tillsynen visar att eleverna har tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. I intervjuer med rektor, lärare och elevhälsan framgår det att skolan har tillgång till en speciallärare. I samma intervjuer framkommer dock att specialläraren inte räcker till och att det vid skolan saknas tillgång till specialpedagogisk kompetens i tillräcklig omfattning. Rektor, lärare och elevhälsa uppger att elever i behov av särskilt stöd på grund av det här inte ges särskilt stöd i form av specialpedagogiska insatser i den omfattning som de behöver. Enligt elevhälsan innebär begränsningen av specialpedagogisk kompetens att

skolan måste prioritera bland elever och under tiden får lärare fortsätta anpassa och ge särskilt stöd i klassrummet så mycket det går så elever får hjälp på annat sätt. Enligt lärarna finns det dock elever som på grund av det här riskerar att inte nå kunskapskraven i årskurs 6.

Trots att det på skolan finns tillgång till personal med specialpedagogisk kompetens bedömer Skolinspektionen att omfattningen av denna kompetens inte är tillräcklig för att tillgodose elevernas behov av specialpedagogiska insatser. Vidare visar utredningen att samtliga elever i skolan inte har tillgång till personal med kompetens att vägleda eleverna inför framtida utbildning och yrkesval. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Avesta kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 25 § skollagen.

2 kap. 29 § skollagen, Lgr 11, 2.6 Övergripande mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden i förordning om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (SKOLFS 2010:37).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Avesta kommun en anmärkning.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att det finns en plan mot kränkande behandling som anger en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts och som i övrig lever upp till författningarnas krav.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt Skolinspektionens praxis innebär kraven i skollagen bland annat att behovet för de åtgärder som avses vidtas är klarlagda genom en kartläggning och analys som återspeglar skolans förhållanden.

I Skolverkets allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10) anges att det i det förebyggande arbetet bör ingå att regelbundet kartlägga elevernas uppfattning om förekomsten av bland annat diskriminering och analysera kartläggning för att identifiera risker för diskriminering.

Tillsynen visar att Nordanö-Lunds skolas plan mot kränkande behandling inte lever upp till författningarnas krav. Skolinspektionen har tagit del av den plan mot kränkande behandling som gäller för Nordanö-Lunds skola läsåret 2013/14. I intervjuer med elever, lärare och rektorn bekräftas att eleverna varit delaktiga i att identifiera områden på skolgården som de upplever som obehagliga och där kränkande behandling kan förekomma. Vid intervju med lärarna framkommer det att elever i de yngre åldrarna använder nedsättande uttryck om etnicitet och sexuell läggning. Lärarna uppger även att det på skolgården kan vara en hård jargong mellan eleverna. I intervju med de yngre eleverna bekräftas att det finns områden, såsom skolbussen, vilka är mer oroliga än andra, något som rektor och lärare uppger sig vara medvetna om och arbetar med.

Trots att det hårda språkbruket är välkänt på skolan och något som skolans personal arbetar med framgår det inte av skolans plan mot kränkande behandling 2013/14 att det finns några specifika förebyggande åtgärder för att komma tillrätta med problemet. I planen redovisas det under rubriken "Förebyggande arbete" endast generella åtgärder för att förebygga kränkande behandling eller diskriminering. Vidare saknas det en redogörelse för hur skolan arbetat med föregående års åtgärder.

Skolinspektionen kan därutöver konstatera att det i skolans plan mot kränkande behandling hänvisas till den tidigare skollagen och att definitionen av begrepp är felaktig.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans plan mot kränkande behandling. Mot bakgrund av att skolan i övrigt arbetar för att förebygga kränkande behandling bedöms bristen som mindre allvarlig och Avesta kommun tilldelas en anmärkning.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Leif Eriksson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under en eller flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsformer Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.